

: no quiero usar la
tridad porque la
n en Europa. Austeridad
la gente sin trabajo.

m
i Actor i escriptor

Creo que quiero ser uruguayo
#unPresidenteDiferente

@guillemclua
Guillem Clua Dramaturg

Oriol Pi
de Cabanyes

Irreductible Patxot

Rafael Patxot era immensament ric, una de les cinc primeres fortunes d'Espanya. Sentint-se cridat a practicar el principi evangèlic fonamental: la caritat, va instituir ajuts escolars per a noies sense recursos, subsidis per a viudes, pensions per a vells... I també va dotar premis i beques, va impulsar estudis i recerques, va pagar edicions... Per què ens és encara tan desconegut? Colossal mecenes, el seu paper en la història cultural del país es mereixeria un monument. O almenys el nom d'un carrer com el que la ciutat de Barcelona encara no li ha sabut donar (tot i les moltes donacions que hi va fer, des de terrenys per a ús escolar fins a fons de biblioteques i arxius). A què espera l'Ajuntament per reparar el seu oblit en el nomenclàtor?

Recordem-lo, doncs, ara que fa cinquanta anys que va morir, sense cap reconeixement oficial. Gaziell, nascut com ell a Sant Feliu de Guíxols, va escriure a *La Vanguardia* un elogi públic d'aquest prodigiós filantrop precisament quan la primera dictadura (que escanyava tant com podia la cultura catalana) feia molt necessària la tasca de suplència exercida per mecenes com Patxot, Toda o Cambó.

Gaziell el considerava "el Carnegie de Catalunya", tot equiparant-lo als milionaris que han fet exemplar la meritocràcia dels Estats Units, de la qual bé podrien aprendre una mica tots els qui s'autoreivindiquen de la societat civil catalana. "Si els rics de Catalunya, en la mesura de les seves possibilitats i preferències, sabessin i volguessin imitar la conducta del senyor Patxot, la nostra terra, per petita que sigui, seria la més admirable del món".

Patxot se l'estimava, aquesta terra, i se sentia responsable de la continuïtat del seu llegat cultural. El 1936 va haver d'expatriar-se per salvar la pell i ja no va tornar mai més perquè, com ell deia, ara també li volien matar l'ànima. I de la mateixa manera que la brigada Lister li va cremar la Masia Mariona (on ara el

**Colossal mecenes, el seu paper
en la història cultural del país
es mereixeria un monument;
o almenys el nom d'un carrer**

parc natural del Montseny hi té instal·lada una petita exposició de record), els ocupants del 39 li van saquejar la casa i li van robar els materials del seu gabinet de meteorologia, que era la seva autèntica vocació.

Aquella nova dictadura se la va prendre molt a pit, com si es tractés d'una ofensa personal. Fins al punt que considerava el retorn a l'Espanya de Franco, més que una claudicació, una traïció. Va morir expatriat a Suïssa, com el cardenal Vidal i Barraquer. Liberal clàssic, sempre contrari a tota mena de servituds, protestava: "Com que encara sóc Home, no serveixo per al ramat, ni per a titella, ni per a autòmata, ni, molt menys, per a esclau; per això no vull reveure certs indrets, ni certa gent, ni certs uniformes, car, ací, encara sóc Home i visc entremig d'Homes". Prodigis benefactor, Rafael Patxot i Jubert es va desviure i es va desdinerar per afavorir una cultura perseguida per dues dictadures. Que la seva memòria perduri. I sigui imitat el seu exemple.